

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 456
din data de 06.09.2023

Nr. dosar: 839/2022

Nr. petiție: 8369/17.11.2022

Petent: ...

Reclamat: ..., ..., ...

Obiect: Petenta reclamă discriminare/abuz la locul de muncă, prin anularea dispoziției de a beneficia de program redus de lucru și **plată integrală a salariului**, având în îngrijire un copil cu handicap.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul sau reședința petentului

1. ... cu domiciliul în ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. ... **Director General -Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău**

3. ... sef serviciu Serviciul Juridic si Contencios - **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău**

4. ... sef serviciu Serviciul Resurse Umane - **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău**

II. Procedura de citare

1. Prin adresele nr. 8369/25.11.2022, respective nr. 8624/25.11.2022 (filele 34-37 la dosar) s-a realizat citarea părților, cu termen de audiere în data de 19.12.2022. Petenta a fost prezentă prin reprezentant, părțile reclamate au fost absente la ședința de audieri. **În ședința de audieri s-a ridicat excepția de necompetență materială a CNCD raportat la obiectul petiției, care nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.**

2. Prin adresa înregistrată cu nr. 9126/15.12.2022 partea reclamată ... transmite punct de vedere (fila 48-65 la dosar).

3. Prin adresa înregistrată cu nr. 9556/21.12.2022 se transmite petentei punctul de vedere transmis de partea reclamată ...(fila 108 la dosar).

4. Prin adresa înregistrată cu nr. 9190/19.12.2022 partea reclamată ... transmite punct de vedere (fila 110-132 la dosar).

5. Prin adresa înregistrată cu nr. 35/03.01.2023 partea reclamată ... transmite punct de vedere (fila 133-150 la dosar).

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 169/10.01.2023 se transmite petentei punctul de vedere

transmis de părțile reclamate ... și ... (fila 151 la dosar).

7. Prin adresa înregistrată cu nr. 592/25.01.2023 petenta transmite concluzii scrise la punctul de vedere al părții reclamate ... (fila 153-160 la dosar).

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petenta susține că, **începând cu anul 2011, la solicitarea acesteia, prin Dispoziția nr.1805 din 25.08.2011 a Directorului General al D.G.A.S.P.C. Bacău i s-a stabilit** reducerea programului de lucru la 4 ore/zi, conform prevederilor art. 12 alin. (1) lit. c din Legea nr. 448/2006, până la împlinirea vârstei de 18 ani a copilului ..., însă fără a fi diminuat salariul în raport cu programul de lucru.

9. Petenta susține că în anul 2013, urmare a unei dispoziții similare cu cea contestată în prezenta petiție, prin care a fost dispusă anularea reducerii timpului de lucru, aceasta a obținut din partea Ministerului Muncii o adresă prin care se arăta că, deși dispozițiile art. 12 din Legea nr. 448/2006 au fost abrogate începând cu anul 2012 și că la data emiterii adresei erau în vigoare dispozițiile similare ale art. 32 din O.U.G. nr. 111/2010, introduse prin Legea nr. 166/2012, **legea nouă, respectiv O.U.G. nr. 124/2011 care a abrogat dispozițiile art. 12 din Legea nr. 448/2006, nu se aplică în situația acesteia, fiind aplicabile doar actelor încheiate după intrarea sa în vigoare.**

10. Petenta susține că, urmare a adresei de la Ministerul Muncii, în anul 2014 directorul general al D.G.A.S.P.C.- ... împreună cu șefa Serviciului juridic - ... au revocat propria dispoziție de anulare a reducerii timpului de lucru, și s-a continuat respectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute în contractul individual de muncă, inclusiv reducerea timpului de lucru la 4 ore/zi, conform dispoziției și actului adițional din anul 2011, concomitent cu achitarea salariului aferent unei norme întregi de muncă.

11. Petenta mai susține că aceeași situație s-a repetat și în anul 2020 când, în luna februarie, directorul general împreună cu șefa Serviciului Juridic, șeful Serviciului Resurse umane au emis Dispoziția nr. 408/04.02.2020 prin care au anulat reducerea timpului de lucru al acesteia, iar, în luna martie, urmare a contestației petentei, a emis dispoziția nr. 792/05.03.2020 prin care a revocat din nou propria dispoziție și **a revenit la reducerea timpului de lucru concomitent cu plata unui salariu aferent unei norme de lucru integrală.**

12. **Petenta susține, de asemenea, că, în anul 2022, pentru a treia oară, ...** - Director General al Direcției Generale de Asistență Socială și Proiecția Copilului Bacău (D.G.A.S.P.C. Bacău), ... - șef Serviciu Juridic Contencios - D.G.A.S.P.C. Bacău, respectiv ... - șef Serviciu Resurse Umane D.G.A.S.P. .C. Bacău au revenit asupra măsurii reducerii timpului de lucru al acesteia. Petenta susține că, deși a contestat și această dispoziție, conducerea DGSAPC Bacău i-a răspuns că reducerea timpului de lucru al acesteia este un drept prevăzut de lege, însă implică în mod obligatoriu și reducerea salariului.

13. Petenta precizează că această măsură este una eronată deoarece modificarea timpului de lucru prevăzut în contractul individual de muncă al acesteia nu mai putea fi efectuată unilateral de către angajator, iar dreptul câștigat prin actul adițional (nr. 6 din 01.09.2011) la contractul individual de muncă în anul 2011, prevăzut până la împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani, ar trebui să rămână valabil până la acel moment.

14. Concluzionând, petenta susține că, atât conducerea DGSAPC Bacău, cât și ITM Bacău o discriminează prin faptul că aplică eronat prevederile legale, respectiv, DGASPC Bacău odată cu abrogarea dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 448/2006, pentru acordarea dreptului la

reducerea timpului de lucru pentru persoanele care au în îngrijire un copil cu handicap, aplică dispozițiile art. 32 alin(1) lit. a din OUG nr. 111/2010, care dispoziții nu dau dreptul la plata integrală a salariului în cazul aplicării reducerii timpului de lucru.

Susținerile părții reclamate

... **Director General - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău**

15. Prin adresa înregistrată cu nr. 9190/19.12.2022 partea reclamată ... transmite punct de vedere (fila 110-132 la dosar), prin care precizează următoarele aspecte:

- În perioada 09.03.2020-25.07.2022, în baza dispoziției directorului general nr.3054/21.07.2022, petenta a beneficiat de program de lucru redus la 4 ore pentru părintele care are în îngrijire copilul cu handicap grav sau accentuat, până la împlinirea de către acesta a vârstei de 18 ani, cu menținerea drepturilor salariale pentru programul de lucru de 8 ore/zi. De același drept a beneficiat și o altă salariată a instituției, aflată într-o situație similară.

- Conform adresei nr. 14530/04.02.2020, i s-a făcut cunoscut petentei faptul că, în urma verificărilor dosarelor de personal, s-a constatat că art. 12 din Legea nr. 448/2006 prin care i s-a acordat dreptul de a avea programul modificat la 4 ore și plătit la 8 ore a fost abrogat, motiv pentru care urma ca dispoziția directorului general 1805/2011 să își înceteze efectele. Ulterior, petenta a formulat cerere către directorul general al DGASPC Bacău și a solicitat acordarea acestui drept, cerere ce a fost aprobată, fiind emisă în acest sens dispoziția nr. 792/05.03.2020.

- Prin adresa nr. 94295/21.07.2022 s-a formulat o adresă către petentă în care s-a specificat că, începând cu data de 25.07.2022, contractul de muncă nr. 1819/07.03.2022 va fi modificat prin revenirea la programul normal de lucru la 8 ore sau la programul în ture, cu respectarea legislației în vigoare, indicându-se faptul că DGASPC Bacău este instituție publică, subordonându-se legislației muncii și sub controlul Curții de Conturi, bugetul instituției fiind buget public.

- Reclamatul precizează că nu s-a încercat decât o revenire la situația legală și reală în care ar fi trebuit să se regăsească petenta încă de la abrogarea **art. 12 din Legea nr. 448/2006 (abrogat din anul 2011)** care, la acel moment, prevedea dreptul de a beneficia de program redus la 4 ore pentru părintele care avea în îngrijire un copil cu handicap grav sau accentuat, până la împlinirea vârstei copilului de 18 ani, la solicitarea părintelui, nu se făcea referire și la reducerea drepturilor salariale, de aceea instituția a acordat acest drept și l-a recunoscut doamnei Mai mult decât atât, potrivit prevederilor art. 12 din legea nr. 448/2006, abrogat, plata dreptului respectiv se realiza din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate.

- Reclamatul mai precizează că la stabilirea modificărilor contractului individual de muncă al petentei a fost avută în vedere adresa inspectoratului Teritorial de Muncă Bacău nr. 7566/23.06.2022, prin care, sunt menționate prevederile art. 32 alin. (I) lit.a din OUG nr. 111/2010, care în opinia acestora, prevăd numai dreptul la un program de lucru redus, nu și plata integrală a salariului, acest atribut revenind exclusiv prevederilor codului muncii. Mai mult decât atât, legiuitorul a statuat prin prevederile art.32, alin. (5) din O.U.G. nr. 111/2010, cu modificările și completările ulterioare, **o indemnizație compensatorie pentru persoanele care au în întreținere un copil cu dizabilitate** (grav sau accentuat) până la vârsta de 18 ani și optează pentru program redus de lucru la 4 ore, conform art 32, alin (1), lit.a) din același act normativ.

- Reclamatul susține, de asemenea, că în vederea aplicării prevederilor legale în vigoare și ținând cont și de răspunsul I.T.M., Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, în calitate de angajator, a informat cele două salariate cu privire la revenirea la programul normal de lucru de 8 ore/zi. De asemenea, li s-a făcut cunoscut că pot solicita, în scris, cu anexarea certificatului de încadrare în grad de handicap al copilului, reducerea programului de lucru la 4 ore/zi, cu mențiunea că salariul va fi redus corespunzător orelor lucrate. Petenta a fost informată prin adresa nr.94295/21.07.2022, comunicată personal, iar aceasta a transmis că nu este de acord.

16.Reclamatele ... șef Serviciu Juridic si Contencios - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău și ... sef Serviciu Resurse Umane - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, **achiesează** la punctul de vedere exprimat de reclamatul ... Director General - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, susținând că, așa cum a precizat și Inspectoratul Teritorial de Muncă Bacău prin adresa nr. 80705/23.06.2022, acordarea drepturilor salariale se face cu respectarea și în condițiile prevederilor Codului Muncii, astfel că **angajatorul aprobă programul de lucru redus**, deci modificarea de contract individual de muncă, însă în condițiile codului muncii, celelalte elemente implicate, respectiv **drepturile salariate să se facă cu respectarea codului și conform principiului, „plata egală, pentru muncă egală”, echitabil pentru ambele părți.**

17.Concluzionând, reclamații, în temeiul prevederilor art.28 și art.29 din Ordinul nr. 144/11.04.2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor si sesizărilor la C.N.C.D., **invocă excepția de necompetență materială** a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării întrucât Consiliul nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

IV. Motivele de fapt și de drept

18.În fapt, Colegiul director reține spre analiză faptul că petenta sesizează cu privire la presupusa discriminare la care a fost supusă de către angajator cu privire la faptul că, prin abrogarea art.12 alin.6 din legea nr.448/2006 și introducerea noilor prevederi ale art.32 alin 1 lit.a din OUG nr.111/2010, petentei i s-a modificat Dispoziția nr.2608/12.12.2011, prin care beneficia de program redus de lucru și plată integrală a salariului, având în îngrijire un copil cu handicap, noile prevederile legale dându-i dreptul petentei la un program de lucru redus, nu și plata integrală a salariului.

19. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare.

20. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate din oficiu.

21. Concret, Colegiul ia act de faptul că, în prezenta speță se pune în discuție modul de interpretare și aplicare a cadrului legal incident cu privire la relațiile și raporturile de muncă

între angajați și angajatori , atribuții ale Inspectoratelor Teritoriale de Muncă și ale instanțelor judecătorești competente.

22. Având în vedere situația de fapt și în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în MO nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director reține că a fost invocată din oficiu excepția de necompetență materială a CNCD în ceea ce privește o posibilă faptă de discriminare ce ar rezulta din interpretarea și aplicarea legii raportat la îndeplinirea condițiilor privind cadrul legal incident cu privire la relațiile și raporturile de muncă între angajați și angajatori : „*Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.*”

23. De asemenea, Colegiul director reține că excepția de necompetență materială invocată din oficiu în cadrul ședinței de audieri din data de 19.12.2022, a fost pusă în dezbateră petentei, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

"Art. 30 (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

24. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este o jurisdicție administrativ - jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor OG nr. 137/2000 republicată este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (CNCD), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „*C.N.C.D. este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ - jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare*”.

Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de OG nr. 137/2000 republicată, CNCD poate să constate existența unor situații discriminatorii ce sunt în legătură indisolubilă cu activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele

judecătorești, aspecte de interpretare și aplicare a legii care intră în mod cert în sfera de competență a acestora ori în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești.

Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze la Constituția României, prevederile art. 1 alin. 4 că: „*Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale*” art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

Este important de precizat în acest context și Decizia nr. 322/2001 (publicată în Monitorul Oficial nr. 66/2002), prin care Curtea Constituțională a reținut că: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap. VI, intitulat “Autoritatea judecătorească”, principiile organizării și înfăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art. 125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)]. ... În scopul garantării independenței... prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați ..., care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor... prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor. ...”

Astfel, s-ar încălca în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea de către CNCD în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

25. Având în vedere considerentele de mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției, competente în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legii fiind instanțele judecătorești.

26. Colegiul director constată că petiția, cum a fost formulată, nu prezintă o situație sub aspectul prevederilor *OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, ci o problemă de interpretare și aplicare a aspectelor legate de raporturile de muncă între angajați și angajatori și de legislația muncii.

În consecință admite excepția de necompetență materială invocată din oficiu conform art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare***, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în conformitate cu art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat, care nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactat la data de: 08.09.2023

Motivele de fapt și de drept: RCV/VNC

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.**